

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасній науковій літературі превалує підхід, за яким фінансову безпеку підприємства розглядають як базову складову його економічної безпеки. Деякі вчені поєднують ці два поняття, відстоюючи об'єктивність існування фінансово-економічної безпеки підприємства. Взагалі фінансова безпека є складною і неоднозначною економічною категорією. Сьогодні відсутня чітка й виважена наукова позиція щодо її сутності та змісту, а по деяких питаннях цієї проблеми точки зору науковців є принципово різними. Це серйозно гальмує розвиток методичних засад факторного визначення і кількісного вимірювання фінансової безпеки, перешкоджає проведенню наукових досліджень щодо розробки і впровадження механізму управління безпекою підприємств. З цих позицій першочерговою задачею дослідження фінансової безпеки є поглиблений аналіз і узагальнення підходів щодо її сутності, що сприятиме розвитку категорійного апарату фінансової безпеки підприємств.

Узагальнимо підходи до визначення поняття "фінансова безпека підприємства" провідними вченими (табл. 1).

Таблиця 1

Підходи до трактування категорії «Фінансова безпека підприємства»

№ з/п	Автор	Поняття	Сутність
1	2	3	4
1	І.О. Бланк	ФБП - інтегроване поняття категорій економічної безпеки та фінансування підприємства, що являє собою кількісно й якісно детермінований рівень його фінансового стану, який забезпечує стабільну захищеність пріоритетних збалансованих інтересів суб'єктів економічної діяльності від ідентифікованих реальних і потенційних загроз – зовнішніх і внутрішніх, параметри яких визначають на засаді фінансової філософії та створюють необхідні передумови фінансової підтримки сталого розвитку підприємства в поточному і перспективному періодах	Кількісно й якісно детермінований рівень фінансового стану, який забезпечує стабільну захищеність пріоритетних збалансованих інтересів суб'єктів економічної діяльності від ідентифікованих реальних і потенційних загроз
2	Е.А. Олейніков	ФБП – стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів підприємства, яке виражене у найкращих значеннях фінансових показників прибутковості і рентабельності бізнесу, якості управління і використання основних та оборотних засобів підприємства, структури його капіталу, норми дивідендних виплат за цінними паперами підприємства, а також курсової вартості його цінних паперів як синтетичного індикатора поточного фінансово-господарського стану підприємства і перспектив її технологічного і фінансового розвитку	Стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів
3	Г. Голухов, Ю. Шиленко	ФБП - сукупність заходів, спрямованих на запобігання збиткам від негативної дії усіх чинників впливу на фінансову безпеку за різними аспектами фінансово-господарської діяльності	Комплекс заходів, які сприяють запобіганню збитків від негативної дії усіх чинників
4	О.В. Ареф'єва	ФБП – комплексне поняття, що відображає такий стан фінансів, при якому підприємство здатне стабільно розвиватися, зберігаючи свою фінансову безпеку в умовах додаткового рівня ризику	Здатність забезпечувати захист фінансових інтересів, достатність обсягів фінансування
5	М.М. Єрмошенко	ФБП - стан фінансово-кредитної сфери підприємства, характеризований стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних чинників (загроз), здатністю забезпечувати захист фінансових інтересів, які охоплюють і фінансові інтереси підприємств, і достатні обсяги фінансування	Здатність забезпечувати захист фінансових інтересів, достатність обсягів фінансування

Існують різні підходи до трактування категорії «Фінансова безпека підприємства». Так, М.М. Єрмошенко і О.В. Ареф'єва у своїх визначеннях характеризують фінансову безпеку підприємства як стан фінансової сфери підприємства, при якому воно здатно зберігти високий рівень фінансової захищеності за допомогою забезпеченості фінансовими ресурсами в достатньому обсягу. Голухов Г. та Шиленко Ю. трактують це поняття як комплекс заходів, спрямованих на запобігання збитків від негативної дії різноманітних чинників. Отже, ці трактування фінансової безпеки підприємства достатньо прості у розумінні, але недостатньо розкривають сутність даної категорії.

Олейніков Е.А. надає дуже широке і складне визначення поняття фінансової безпеки підприємства, оскільки робиться наголос на рівні використання корпоративних ресурсів. Крім суто фінансових питань, у визначенні охоплено й технологічні, які фінансової безпеки безпосередньо не стосуються.

Бланк І. О. визначає лише одну особливість фінансової безпеки, а саме: захист фінансових інтересів підприємства, і не включає таку характеристику, як необхідність забезпечення збалансованості і якості системи фінансових інструментів, технологій і послуг.

Поняття «фінансова безпека підприємства» має враховувати сутність фінансової безпеки держави, під якою розуміється такий стан фінансово-кредитної сфери держави, який характеризується збалансованістю і якістю системної сукупності фінансових інструментів, технологій і послуг, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних чинників (загроз), здатністю цієї сфери забезпечувати захист національних фінансових інтересів, достатні обсяги фінансових ресурсів для всіх суб'єктів господарювання і населення.

На основі вищезазначеного, фінансова безпека підприємства – це такий його фінансовий стан, який характеризується, по-перше, збалансованістю і якістю сукупності фінансових інструментів, технологій і послуг, що використовуються підприємством; по-друге, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх загроз; по-третє, здатністю фінансової системи підприємства забезпечувати реалізацію його фінансових інтересів, місії і завдань достатніми обсягами фінансових ресурсів; по-четверте, забезпечувати ефективний і сталий розвиток цієї фінансової системи.

Отже, проаналізувавши різні підходи до визначення поняття фінансової безпеки підприємства, можна зробити такий висновок: науково повне та водночас достатньо просте у розумінні визначення поняття трактує М. М. Єрмошенко, тому я погоджуюсь з точкою зору щодо визначення з цим науковцем.

ВАХОВСЬКА Анна Сергіївна – студентка, Житомирський державний технологічний університет

Наукові інтереси: фінансова безпека підприємства

E-mail: morozko1992@mail.ru

Телефон: (050)860-42-80